

РЕПРОДУКТИВНА ЕНДОКРИНОЛОГІЯ

REPRODUCTIVE ENDOCRINOLOGY

РЕПРОДУКТИВНА ЕНДОКРИНОЛОГІЯ / REPRODUCTIVE ENDOCRINOLOGY №2 (72), 2024

femibion[®]

**Допоможи дитині
РОЗПОЧАТИ ЖИТТЯ***

femibion[®] 1
Для плакучої вагітності та вагітним до кінця 12 тижня

femibion[®] 2
З тринадцятого тижня вагітності до закінчення періоду лактації

*Додаткову інформацію щодо дієвості препаратів Femibion 1 та Femibion 2 отримайте за посиланням: <https://www.femibion.com.ua>.
Дієвості препаратів Femibion 1 та Femibion 2, як і складових компонентів препаратів Femibion 1 та Femibion 2, вивчено в клінічних дослідженнях. Дієвості препаратів Femibion 1 та Femibion 2, як і складових компонентів препаратів Femibion 1 та Femibion 2, вивчено в клінічних дослідженнях. Дієвості препаратів Femibion 1 та Femibion 2, як і складових компонентів препаратів Femibion 1 та Femibion 2, вивчено в клінічних дослідженнях. Дієвості препаратів Femibion 1 та Femibion 2, як і складових компонентів препаратів Femibion 1 та Femibion 2, вивчено в клінічних дослідженнях.

Розповсюджує: ТОВ «Трилист» (Україна), м. Київ, вул. Солов'ячий Яр, 10/11, к. 104, Київ, Україна, 01011, тел. +3804452171, 098 0676323 40 1 47

Dr.Reddy's

DOI: 10.1037/072411-1295

Видається за підтримки:
НАМН України
Асоціації акушерів-гінекологів України
Асоціації гінекологів-ендокринологів України

Журнал включений до переліку спеціалізованих наукових видань України в галузі медичних наук (категорія «А», Наказ МОН України №420 від 15.04.2021 р.). У виданні можуть бути опубліковані основні результати дисертаційних робіт.

Усі статті, що надійшли до редакції, проходять багатоступеневе рецензування, зауваження рецензентів надсилаються автору без зазначення імен рецензентів.

Журнал реферується Інститутом проблем реєстрації і інформації НАМН України. Електронна версія розміщується на порталах EBSCO і Elsevier та на сайті Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

Свідцтво про реєстрацію друкованого засобу масової інформації

№ КВ 24466-14406ПР від 24.02.2020 р

Рекомендовано вченою радою

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'янової НАМН України».

Протокол №8 від 19.06.2024 р.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

ТАТАРЧУК Тетяна Феофанівна

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України», Україна

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

ПЕДАЧЕНКО Наталія Юрївна

НМАПО імені П. Л. Шупика, Україна

ВІДПОВІДАЛЬНІ РЕДАКТОРИ

КАЛУГІНА Людмила Вадимівна

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України», Україна

КОСЕЙ Наталія Василівна

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України», Україна

ГОЛОВНІ НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ

ЗАПОРОЖАН Валерій Миколайович

Одеський Національний медичний університет, Україна

АНТИПКІН Юрій Геннадійович

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України», Україна

НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ

ВЕНЦІКІВСЬКИЙ Борис Михайлович

Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця, Україна

КАМІНСЬКИЙ В'ячеслав Володимирович

НМАПО ім. П.Л. Шупика МОЗ України, Україна

ТРОНЬКО Микола Дмитрович

ДУ «Інститут ендокринології та обміну речовин імені В.П. Комісаренка НАМН України», Україна

РЄЗНИКОВ Олександр Григорович

Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України, Україна

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Апagnostis P.

д. мед. н., Греція

Артьоменко В.В.

д. мед. н., професор, Україна

Бенюк В.О.

д. мед. н., професор, Україна

Березенко В.С.

д. мед. н., професор, Україна

Бойчук А.В.

д. мед. н., професор, Україна

Булавенко О.В.

д. мед. н., професор, Україна

Гладчук І.З.

д. мед. н., професор, Україна

Graziottin A.

професор, Італія

Грищенко М.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Горбань Н.Є.

д. мед. н., Україна

Держко Х.

Університет Торонто, Канада

Дубоссарська З.М.

д. мед. н., професор, Україна

Дубоссарська Ю.О.

д. мед. н., професор, Україна

Жабченко І.А.

д. мед. н., професор, Україна

Задорожна Т.Д.

д. мед. н., професор, Україна

Корнацька А.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Локшин В.Н.

д. мед. н., академік НАН РК, професор, Казахстан

Malecki, M.T.

професор, Польща

Марічереда В.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Маркін Л.Б.

д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ, Україна

Медведь В.І.

д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ, Україна

Педаченко Н.Ю.

д. мед. н., професор, Україна

Пирогова В.І.

д. мед. н., професор, Україна

Подольський В.В.

д. мед. н., професор, Україна

Revelli A.

професор, Італія

Рожковська Н.М.

д. мед. н., професор, Україна

Скрипченко Н.Я.

д. мед. н., професор, Україна

Чайківська Е.Ф.

д. мед. н., професор, Україна

Засновники

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'янової НАМН України»
ТОВ «Трилист»

Головний редактор

Татарчук Т.Ф.

Видавець

ТОВ «ТРИЛИСТ»

Генеральний директор

Плошенко М.Г.

Директор

Ракоед Г.Б.

Відділ реклами

Тел.: +38 (067) 917-74-51
+38 (066) 770-82-98
a.b.rakoed@gmail.com

Передплата

trilist_mag@ukr.net

Відділ реєстрації та рецензування статей:

rescopus@ukr.net
trilist@ukr.net

Адреса редакції

08203

Україна, Київська обл., м. Ірпінь
вул. Богдана Хмельницького, 43
ТОВ «ТРИЛИСТ»
+38 (050) 233-33-83
trilist@ukr.net

Верстка, редагування

та макетування

ФОП Замогильна О.О.

Підписано до друку

27.06.2024 р.
Замовлення № 31

Наклад

5 000 прим.

Періодичність видання

6 номерів на рік

Друк

Кулагін Руслан Вячеславович Ф-ОП
03038, м. Київ,
вул. Нововокзальна, 8

МІЖНАРОДНА ІНДЕКСАЦІЯ ЖУРНАЛУ

Scopus, Crossref, DOAJ, Index Copernicus International, About Open Academic Journals Index, Google Scholar, WorldCat, DRIVER, BASE, China National Knowledge Infrastructure (CNKI.net), JournalTOCs, Universal Impact Factor, Advanced Science Index, Scientific Indexing Services, Polska Bibliografia Naukowa (PBN), International Scientific Indexing (ISI), eLIBRARY.ru (PIHC) <http://reproduct-endo.com/indexing>

Статті, надруковані в журналі «Репродуктивна ендокринологія», рецензовані. Редакція може надрукувати матеріали, не поділяючи думку автора. За достовірність фактів, цитат, імен, географічних назв та інших даних відповідають автори. Матеріали з позначкою **П** публікуються на правах реклами. Позначка **В** використовується для публікації рекламного характеру, що містить інформацію про медичні лабораторії, послуги медичних клінік, медичну апаратуру тощо, зокрема лікарські засоби, що не внесені до переліку заборонених для рекламування. Публікації з позначкою **П** містять інформацію про лікарські засоби й призначені для медичних та фармацевтичних працівників. Правовий режим інформації, викладеної в цьому виданні або представленої для розповсюдження на спеціалізованих заходах з медичної тематики, передусім визначається Законом України від 04.04.1996 р. № 123/96-ВР «Про лікарські засоби». Відповідальність за зміст рекламних та інформаційних матеріалів несуть особи, які пропонують вказані матеріали для розміщення в журналі. Передрук матеріалів можливий лише з дозволу ТОВ «Трилист». Захищено авторським правом. Рукописи не повертаються.

**УНІВЕРСАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ
АДАПТОГЕН ЗІ СНОДІЙНИМ
ЕФЕКТОМ**

ЛІКАРСЬКИЙ ЗАСІБ

- ✦ **Нормалізує зміну сну і неспання**
- ✦ **Нормалізує циркадні ритми**
- ✦ **Підвищує розумову і фізичну працездатність**
- ✦ **Зменшує прояви стресових реакцій**
- ✦ **Чинить на організм імуномодулюючу дію**

Скорочена інструкція з медичного використання:

Діюча речовина: melatonin; 1 таблетка містить мелатоніну 3 мг; Фармакологічна група. Снодійні та седативні препарати. Агоністи рецептора мелатоніну. Показання. Для профілактики та лікування розладів циркадного ритму «сон-неспання» при зміні часових поясів, що проявляється підвищеною стомлюваністю; порушення сну, включаючи хронічне безсоння функціонального походження; безсоння у людей літнього віку (у тому числі при супутній гіпертонічній хворобі та гіперхолестеринемії); для підвищення розумової та фізичної працездатності, а також полегшення стресових реакцій та депресивних станів, що мають сезонний характер. Підвищений артеріальний тиск та гіпертонічна хвороба (II стадія) у хворих літнього віку (у складі комплексної терапії). Протипоказання. Підвищена чутливість до компонентів препарату. Аутоімунні захворювання, лімфограулематоз, лейкоз, лімфома, меланома, епілепсія, цукровий діабет. Одночасне застосування інгібіторів моноаміноксидази, кортикостероїдів, циклоспорину. Спосіб застосування та дози. Для лікування Віта-мелатонін® призначають внутрішньо дорослим від 3 мг до 6 мг (1-2 таблетки) на добу. Таблетки слід приймати за 30 хв до сну щодня, бажано в один і той же час. Курс лікування триває до відновлення фізіологічного ритму «сон-неспання», але не більше 1 місяця. У разі застосування з профілактичною метою дозу препарату та тривалість його застосування визначає лікар залежно від індивідуальних особливостей пацієнта та перебігу захворювання. Зазвичай приймають по 1-2 таблетки на добу за 30 хв до сну, бажано в один і той же час, протягом 2 місяців з тижневою перервою між курсами (курс застосування – 1 місяць). Для лікування хронічних порушень сну (у тому числі при супутній гіпертонічній хворобі та/або гіперхолестеринемії) у пацієнтів літнього віку препарат призначають у мінімальній ефективній дозі 1,5 мг (1/2 таблетки) один раз на добу, таблетки приймають за 30 хв до сну. При недостатній ефективності дозу збільшують до 3 мг. Відміну препарату слід проводити поступово, зменшуючи дозу протягом 1-2 тижнів. За такою ж схемою препарат приймають пацієнти літнього віку при підвищеному артеріальному тиску та гіпертонічній хворобі. Препарату можна застосовувати протягом 3-6 місяців з інтервалами по 1 тижню між місячними курсами лікування. Особливості застосування. Не застосовувати жінкам, які планують вагітність, у зв'язку з певною контрацептивною дією мелатоніну. При застосуванні Віта-мелатоніну® слід уникати яскравого освітлення. У пацієнтів з цирозом печінки рівень метаболізму мелатоніну знижений, тому застосовувати препарат цим хворим потрібно з обережністю. Упаковка. По 10 таблеток у блистері; по 3 блистери в паці. Категорія відпуску. За рецептом.

Інструкція з медичного використання препарату Віта-Мелатонін.

Реєстраційне посвідчення № UA/7898/01/01 з 21.11.2017
Перед використанням уважно ознайомтеся з інструкцією та проконсультуйтеся з лікарем.
Інформація для медичних і фармацевтичних працівників.

КІЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД
Якість без компромісів!

ЗМІСТ

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Сучасні глобальні загрози репродуктивному здоров'ю нації

Огляд літератури

I.M. Жаровська, М.М. Бліхар, Р.М. Матківська, О.В. Маликов, Л.А. Черкасова 8

ГІНЕКОЛОГІЯ

Застосування сучасних прогестагенів у терапії генітального ендометріозу

Огляд літератури

Л.Б. Маркін, О.О. Матвієнко 17

Вплив дефіциту вітаміну D та магнію на перебіг аденоміозу в постковідному періоді в жінок репродуктивного віку

М.Б. Запорожченко, А.В. Булгар, Г.Ф. Степанов 23

Наслідки впливу воєнного стресу на репродуктивне здоров'я жінки

Т.Ф. Татарчук, О.О. Єфіменко, О.С. Мироненко, Р.О. Мневцев 28

Оцінка рівнів тривоги, депресії, стресу та рівнів вітаміну D у жінок в умовах війни

Н.В. Косей, Т.Ф. Татарчук, В.М. Якимець, Н.В. Яроцька, І.С. Колесніченко, К.Д. Плаксієва 35

ВАГІТНІСТЬ ТА ПОЛОГИ

Вагінальна мікробіота та її зміни під впливом стресу в жінок, які перенесли медичний аборт

Вол.В. Подольський, В.В. Подольський, У.І. Боцюк, Н.В. Медведовська, Д.А. Емір-Усеїнова 47

Синдром фетальної запальної відповіді в екстремально недоношених новонароджених

В.В. Біла 53

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПРОБЛЕМИ

Застосування допоміжних репродуктивних технологій при розсіяному склерозі

Огляд літератури

О.Д. Шульга, М.І. Грицько, А.С. Романюк, О.Г. Коцюба 60

ПУХЛИНИ ТА ПЕРЕДПУХЛИННА ПАТОЛОГІЯ

Еволюція системи стадіювання раку ендометрія. Виклики для України

Огляд літератури

В.С. Свінціцький, Н.П. Ціп, С.В. Неспрядько та ін. 71

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Immunohistochemical assessment of epidermal growth factor receptor and prohibitin expression in "POST-COVID" placentas: results of a comparative cross-sectional study

G.S. Manasova, Y.O. Stasii 77

CONTENTS

HEALTH CARE

Current global threats to the reproductive health of the nation

Literature review

I.M. Zharovska, M.M. Blikhar, R.M. Matkivska, O.V. Malikov, L.A. Cherkasova 8

GYNECOLOGY

Modern progestogens in the treatment of genital endometriosis

Literature review

L.B. Markin, O.O. Matvienko 19

The effect of vitamin D and magnesium deficiency on the course of adenomyosis in the post COVID-19 period in women of reproductive age

M.B. Zaporozhchenko, A.V. Bulhar, G.F. Stepanov 23

Consequences of wartime stress on women's reproductive health

T.F. Tatarchuk, O.O. Yefimenko, O.S. Myronenko, R.O. Mnevets 28

Assessment of anxiety, depression, stress and vitamin D levels in women in warfare

N.V. Kosei, T.F. Tatarchuk, V.M. Yakimets, N.V. Iarotska, I.S. Kolesnichenko, K.D. Plakisiieva 40

PREGNANCY AND CHILDBIRTH

Vaginal microbiota and its changes due to the stress in women who had a medical abortion

V.I.V. Podolskiy, V.V. Podolskiy, U.I. Botsyuk, N.V. Medvedovska, D.A. Emir-Useinova 47

Fetal inflammatory response syndrome in extremely premature newborns

V.V. Bila 53

INTERDISCIPLINARY PROBLEMS

Assisted reproductive technologies in multiple sclerosis

Literature review

O.D. Shulga, M.I. Hrytsko, A.S. Romaniuk, O.G. Kotsiuba 65

TUMORS AND PRE-TUMOR PATHOLOGY

Evolution of the endometrial cancer staging system. Challenges for Ukraine

Literature review

V.S. Svintsitskiy, N.P. Tsip, S.V. Nespryadko et al. 71

SCIENTIFIC RESEARCH

Immunohistochemical assessment of epidermal growth factor receptor and prohibitin expression in "post-covid" placentas: results of a comparative cross-sectional study

G.S. Manasova, Y.O. Stasii 77

ШВИДКА ДІАГНОСТИКА ХРОМОСОМНИХ АНОМАЛІЙ ВІД ДІЛА!

- Точність, якість та достовірність результатів
- Швидкість виконання досліджень
- Висока кваліфікація цитогенетиків

Гаряча лінія для лікарів: www.dila.ua

☎ 0 800 219 696

[f dila.ua](https://www.facebook.com/dila.ua)

Система управління якістю сертифікована відповідно до міжнародного стандарту ISO 9001:2015 № UA228577 від 15.09.2017. Аттестат про акредитацію відповідно до ДСТУ EN ISO15189:2015 (EN ISO 15189: 2012, IDT) № 30001 від 04.09.2020. Акредитаційний сертифікат вищої категорії МОЗУ МЗ № 014792 від 27.03.2020. Ліцензія на медичну практику МОЗУ АД № 071280 від 22.11.2012.